2024/1732

19.6.2024 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1732 НА СЪВЕТА

от 17 юни 2024 година

за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1173 по отношение на инициативата EuroHPC за новосъздадени предприятия с цел засилване на водещата роля на Европа в областта на надеждния изкуствен интелект

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 187 и член 188, първа алинея от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент ([1]),

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([2]),

в съответствие със специална законодателна процедура,

като има предвид, че:

(1) Регламент на Европейския парламент и на Съвета за хармонизирани правила относно изкуствения интелект („ИИ акт“) има за цел да подобри функционирането на вътрешния пазар чрез установяване на единна правна рамка, по-специално за разработването, предлагането на пазара и използването на изкуствен интелект (ИИ) в съответствие с ценностите на Съюза.

(2) От 2021 г., когато беше приет Регламент (ЕС) 2021/1173 на Съвета ([3]), областта на ИИ отбеляза огромен технически напредък и се превърна в силно стратегическа и оспорвана област в световен мащаб. Съюзът е в авангарда на усилията за подкрепа на отговорните научни изследвания и иновации за надежден и етичен ИИ, като същевременно създава предпазни механизми и развива ефективно управление.

(3) На 13 септември 2023 г., като част от всеобхватен подход в подкрепа на отговорните научни изследвания и иновации в областта на ИИ, Комисията обяви нова стратегическа инициатива за предоставяне на високопроизводителния изчислителен капацитет на Съюза на иновативни европейски новосъздадени предприятия в областта на надеждния ИИ за обучение на техните модели. С тази инициатива се допълва работата по създаването на предпазни механизми за ИИ чрез ИИ акт, създаването на управленски структури и подкрепата на иновациите чрез координирания план за изкуствения интелект.

(4) Като се има предвид, че най-голямата суперкомпютърна мощност на Съюза от световна класа се намира в съоръженията на Съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии („съвместното предприятие“), именно тези съоръжения следва да бъдат предоставени, за да може инициативата на Съюза да се превърне в реалност. Необходимо е съответно към съществуващите шест цели на съвместното предприятие да се прибави седма цел относно приноса на суперкомпютрите към новата инициатива на Съюза в областта на ИИ.

(5) Новата цел ще позволи на съвместното предприятие да извършва дейности в областта на придобиването и експлоатацията на оптимизирани за ИИ суперкомпютри или дялове от суперкомпютри, за да се даде възможност за машинно самообучение и обучение на модели на ИИ с общо предназначение. Съвместното предприятие следва да има право да създаде нов режим на достъп до своите изчислителни ресурси за новосъздадената екосистема на ИИ и научноизследователската и иновативна екосистема и да разработва специални приложения с ИИ, оптимизирани да функционират на неговите суперкомпютри. Съвместното предприятие следва също така да има право да назначава съществуващи доставчици на хостинг на европейски високопроизводителни изчислителни технологии за инфраструктурни комплекси за ИИ, ако доставчикът на хостинг може да докаже, че неговият суперкомпютър разполага с достатъчно изчислителни ресурси за обучение на широкомащабни модели на ИИ с общо предназначение

([1]) Становище от 24 април 2024 г. (все още непубликувано в Официален вестник).
([2]) Становище от 20 март 2024 г. (все още непубликувано в Официален вестник).
([3]) Регламент (ЕС) 2021/1173 на Съвета от 13 юли 2021 г. за създаване на Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1488 (ОВ L 256, 19.7.2021 г., стр. 3).

и нововъзникващи приложения с ИИ, и при условие че доставчикът на хостинг изпълнява пълния набор от допълнителни дейности, необходими за разработването и подкрепата на екосистемата на ИИ. Тези промени биха дали възможност на съвместното предприятие да предложи съобразена с нуждите изчислителна мощност и услуги за подпомагане на широкомащабно обучение и разработване и внедряване в областта на ИИ в Съюза, което не е осъществимо при действието на настоящия регламент. Инфраструктурните комплекси за ИИ следва да взаимодействат помежду си, със съответните инициативи на Съюза в областта на ИИ и когато е приложимо, инфраструктурните комплекси за ИИ могат да взаимодействат със съответните национални екосистеми на ИИ и национални инициативи в областта на ИИ.

(6) За да се съгласува датата на прилагане на промените, въведени с настоящия регламент за изменение, с датата на прилагане ИИ Акта, настоящият регламент за изменение следва да започне да се прилага без ненужно забавяне.

(7) Поради това Регламент (ЕС) 2021/1173 следва да бъде съответно изменен,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕС) 2021/1173 се изменя, както следва:

1) Член 2 се изменя, както следва:

а) вмъкват се следните точки:

„3а) „оптимизиран за ИИ суперкомпютър“ означава суперкомпютър, който е проектиран предимно за обучение на широкомащабни модели на изкуствен интелект („ИИ“) с общо предназначение и нововъзникващи приложения с ИИ;

3б) „инфраструктурен комплекс за ИИ“ означава централизиран или разпределен субект, предоставящ инфраструктура за услуги за изчисления със суперкомпютри в областта на ИИ, която се състои от оптимизиран за ИИ суперкомпютър или дял от суперкомпютър, свързан с него център за данни, специализирани услуги за достъп и ориентирани към ИИ услуги за изчисления със суперкомпютър и привличане и обединяване на таланти с цел предоставяне на компетентностите, необходими за използване на суперкомпютрите за ИИ;“;

б) точка 9 се заменя със следното:

„9) „суперкомпютър на СП EuroHPC“ означава всяка изчислителна система, която е изцяло собственост на съвместното предприятие или е съсобственост с други участващи държави или консорциум от частни партньори и която може да бъде класически суперкомпютър (суперкомпютър от висок клас, суперкомпютър от промишлен клас, оптимизиран за ИИ суперкомпютър или суперкомпютър от среден клас), хибриден класически квантов компютър, квантов компютър или квантов симулатор;“;

2) В член 3, параграф 2 се добавя следната буква:

„з) разработване и експлоатация на инфраструктурни комплекси за ИИ в подкрепа на по-нататъшното развитие на силно конкурентна и иновативна екосистема на ИИ в Съюза“;

3) В член 4, параграф 1 се добавя следната буква:

„з) стълб за инфраструктурни комплекси за ИИ за надежден и етичен ИИ, обхващащ дейности за предоставяне на ориентирана към ИИ инфраструктура за услуги за изчисления със суперкомпютри, която има за цел по-нататъшното развитие на научноизследователските и иновационните възможности, компетентности и умения на екосистемата на ИИ; той включва следните дейности:

i) придобиването и експлоатацията на оптимизирани за ИИ суперкомпютри, разположени в близост до центрове за данни или свързани с центрове за данни чрез мрежи с много висока скорост;

ii) модернизиране на съществуващите суперкомпютри на СП EuroHPC с възможности за ИИ;

iii) предоставяне на достъп и справедливи възможности за достъп до оптимизираните за ИИ суперкомпютри или до суперкомпютрите на СП EuroHPC, които са били модернизирани с възможности за ИИ, включително разширяване на използването им за голям брой публични и частни потребители, в това число новосъздадени предприятия и малки и средни предприятия;

iv) предоставяне на централизирани или разпределени центрове за ориентирани към ИИ услуги за изчисления със суперкомпютри, в подкрепа на основаната на ИИ екосистема за новосъздадени предприятия и екосистемата за научни изследвания и иновации, осигуряващи алгоритмична поддръжка, подкрепа за по-нататъшното разработване, обучение, изпитване, оценка и валидиране на модели и системи за обучение в областта на ИИ и подкрепа за разработването на нововъзникващи широкомащабни приложения в областта на ИИ в стратегически сфери като здравеопазването и грижите, изменението на климата, роботиката или свързаното и автоматизираното шофиране;

v) експлоатация на удобни за използване със суперкомпютри възможности за програмиране, включително за осигуряване на паралелно изпълнение на приложенията в областта на ИИ с цел оптимизиране на използването на възможностите на суперкомпютрите;

vi) предоставяне на други услуги за изчисления със суперкомпютри, позволяващи ИИ;

vii) привличане, обединяване и обучение на таланти с цел развиване на техните компетентности и умения при използването на суперкомпютрите на СП EuroHPC за ИИ;

viii) взаимодействие с другите инфраструктурни комплекси за ИИ, предоставяне на достъп до техните услуги в цяла Европа и сътрудничество с центровете за компетентност на EuroHPC и центровете за високи постижения, както и със съответните инициативи на Съюза в областта на ИИ, като например центровете за новосъздадени предприятия в областта на изкуствения интелект, екосистемите на изкуствения интелект и данните, съоръженията за изпитване и експериментиране с изкуствен интелект, европейската централна платформа за изкуствен интелект, ориентираните към изкуствения интелект центрове за цифрови иновации, свързаните с изкуствения интелект Европейски институт за иновации и технологии и общности на знания и иновации, имащи отношение европейски научноизследователски инфраструктури и други свързани инициативи.“

4) Член 9 се изменя, както следва:

а) В параграф 5 се добавя следната алинея:

„За оптимизираните за ИИ суперкомпютри се прилагат следните допълнителни критерии за подбор на доставчиците на хостинг:

а) близост до установен център за данни или свързване с установен център за данни чрез мрежи с много висока скорост;

б) визия, планове и възможности на доставчика на хостинг за справяне с предизвикателствата на основаната на ИИ екосистема за новосъздадени предприятия и екосистемата за научни изследвания и иновации и общността на ползвателите на ИИ, както и предоставяне на подпомагаща централизирана или разпределена ориентирана към ИИ услуга за изчисления със суперкомпютри;

в) качество и уместност на наличния опит и ноу-хау сред екипа, за който се очаква да отговаря за подпомагащата среда за ориентирани към ИИ услуги за изчисления със суперкомпютри;

г) планове за взаимодействие и сътрудничество с други инфраструктурни комплекси за ИИ, с центровете за компетентност на EuroHPC и центровете за високи постижения на EuroHPC и със съответните инициативи в областта на ИИ, като например центровете за новосъздадени предприятия в областта на изкуствения интелект, екосистемите на изкуствения интелект и на данните, съоръженията за изпитване и експериментиране с изкуствен интелект, европейската централна платформа за изкуствен интелект, ориентираните към изкуствения интелект центрове за цифрови иновации и други свързани инициативи;

д) съществуващи възможности и бъдещи планове на доставчика на хостинг за приноса му за развитието на резерва от таланти“;

б) вмъква се следният параграф:

„5а. Съществуващ доставчик на хостинг може да кандидатства да стане инфраструктурен комплекс за ИИ. След покана за изразяване на интерес управителният съвет избира съществуващ доставчик на хостинг чрез справедлив и прозрачен процес, основан, наред с другото, на критериите за подбор, описани в член 9, параграф 5, втора алинея, и при условие че доставчикът на хостинг може да докаже, че неговият суперкомпютър на СП EuroHPC разполага с достатъчно изчислителни ресурси за обучение на широкомащабни модели на ИИ с общо предназначение и нововъзникващи приложения с ИИ.“;

в) вмъква се следният параграф:

„6а. За оптимизираните за ИИ суперкомпютри, посочени в член 12а, доставчикът на хостинг създава обслужване на едно гише за потребителите, в т.ч. новосъздадените предприятия, малките и средните предприятия и ползвателите от научните среди, за да улесни достъпа до своите услуги за поддръжка.“

5) В член 10, параграф 2 буква л) се заменя със следното:

„л) специални условия, приложими когато доставчикът на хостинг експлоатира суперкомпютър на СП EuroHPC за промишлени цели или оптимизиран за ИИ суперкомпютър.“

6) Вмъква се следният член:

„Член 12а

Придобиване и притежаване на оптимизирани за ИИ суперкомпютри

1. Съвместното предприятие придобива оптимизираните за ИИ суперкомпютри и става техен собственик.

2. Финансовата вноска на Съюза, посочена в член 5, параграф 1, покрива до 50 % от разходите за придобиване плюс до 50 % от оперативните разходи за оптимизираните за ИИ суперкомпютри. Оперативните разходи включват разходите за ориентирани към ИИ услуги на суперкомпютри.

Останалата част от общите разходи за собственост на оптимизираните за ИИ суперкомпютри се покрива от участващата държава, в която е установен доставчикът на хостинг, или от държавите, участващи в консорциума, осигуряващ хостинг, като евентуално се допълва от вноските, посочени в член 6.

3. При избора на доставчик на оптимизираните за ИИ суперкомпютри се взема предвид сигурността на веригата на доставки. Изборът се основава на тръжни спецификации, които са обусловени от търсенето и които отчитат изискванията на потребителите и общите спецификации на системата, предоставени от избрания доставчик на хостинг в неговото заявление за покана за изразяване на интерес.

4. Съвместното предприятие може да действа като първи потребител на оптимизираните за ИИ суперкомпютри, които интегрират технологии, разработени предимно в Съюза.

5. Управителният съвет може да реши, ако това е надлежно обосновано от съображения за сигурност, в работната програма да обвърже участието на доставчици в придобиването на оптимизираните за ИИ суперкомпютри с член 12, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/694 или да ограничи участието на доставчици от съображения за сигурност или когато действията се свързват пряко със стратегическата автономност на Съюза, в съответствие с член 18, параграф 4 от същия регламент.

6. Оптимизираните за ИИ суперкомпютри се разполагат в доставчик на хостинг на суперкомпютър на СП EuroHPC или в суперкомпютърен център, разположен в Съюза.

7. Без да се засяга ликвидацията на съвместното предприятие, както е посочено в член 23, параграф 4 от устава, най-рано пет години след успешното приемателно изпитване на оптимизирания за ИИ суперкомпютър, монтиран при доставчик на хостинг, собствеността на оптимизирания за ИИ суперкомпютър може да бъде прехвърлена на този доставчик на хостинг, или оптимизираният за ИИ суперкомпютър може да бъде продаден на друго образувание или да бъде изведен от експлоатация с решение на Управителния съвет и в съответствие със споразумението за хостинг. При прехвърляне на собствеността на оптимизиран за ИИ суперкомпютър доставчикът на хостинг възстановява на съвместното предприятие остатъчната стойност на прехвърления суперкомпютър. Ако собствеността не се прехвърля на доставчика на хостинг, а е взето решение за извеждане от експлоатация на оптимизирания за ИИ суперкомпютър, съответните разходи се поделят поравно между съвместното предприятие и доставчика на хостинг. Съвместното предприятие не отговаря за разходите, направени след прехвърлянето на собствеността върху оптимизирания за ИИ суперкомпютър или след продажбата или извеждане от експлоатация на оптимизирания за ИИ суперкомпютър.“

7) Член 15 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Съвместното предприятие може да отправи покана за заявяване на интерес за модернизиране на суперкомпютрите на СП EuroHPC, на които е собственик или съсобственик, за повишаване на равнището на ефективност на суперкомпютъра близо до производителност от порядъка на ексафлопс, за увеличаване на възможностите за ИИ на суперкомпютъра, или за повишаване на оперативната ефективност на суперкомпютъра по всякакъв друг начин, включително чрез квантови ускорители.“;

б) параграф 2 се заличава;

в) параграф 5 се заменя със следното:

„5. Процентът на финансовата вноска на Съюза за разходите за придобиване на модернизацията е същият като процента на финансовата вноска на Съюза за първоначалния суперкомпютър на СП EuroHPC, с приспадане за амортизация за очаквания оставащ жизнен цикъл на първоначалния суперкомпютър. Процентът на финансовата вноска на Съюза за допълнителните текущи разходи за модернизацията е същият като процента на финансовата вноска на Съюза за първоначалния суперкомпютър на СП EuroHPC. За суперкомпютрите с производителност от порядъка на петафлопс, придобити по време на прилагането на Регламент (ЕС) 2018/1488, финансовата вноска на Съюза за модернизирането покрива до 35 % от допълнителните текущи разходи.“

8) Член 16 се изменя, както следва:

а) вмъква се следният параграф:

„1а. Оптимизираните за ИИ суперкомпютри и суперкомпютрите на СП EuroHPC, модернизирани с възможности за ИИ, се използват предимно за разработването, изпитването, оценката и валидирането на широкомащабни модели за обучение в областта на ИИ с общо предназначение и нововъзникващи приложения в областта на ИИ, както и за по-нататъшното разработване на решения в областта на ИИ в Съюза, които изискват високопроизводителни изчислителни технологии, и изпълнението на широкомащабни алгоритми за ИИ с цел разрешаване на научни проблеми.“;

б) вмъква се следният параграф:

„2а. Управителният съвет определя специални условия за достъп до оптимизираните за ИИ суперкомпютри и суперкомпютрите на СП EuroHPC, модернизирани с възможности за ИИ, в съответствие с член 17, като взема предвид специфичните нужди на основаната на ИИ екосистема за новосъздадени предприятия и екосистемата за научни изследвания и иновации. Това включва специален достъп за новосъздадени предприятия и малки и средни предприятия. Допустими за достъп са само предложения за разработване на надеждни и етични модели, системи и приложения на ИИ, които са в съответствие с ценностите на Съюза.“

9) В член 17 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Делът на Съюза от времето за достъп до всеки суперкомпютър от висок клас, квантов компютър и оптимизиран за ИИ суперкомпютър на СП EuroHPC е правопропорционален на финансовата вноска на Съюза, посочена в член 5, параграф 1, по отношение на общите разходи за собственост на суперкомпютъра на СП EuroHPC и не надхвърля 50 % от общото време за достъп до него.“

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Люксембург на 17 юни 2024 година.

За Съвета

Председател

A. MARON